

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 Praha 414

Praha 28. února 2012
Počet listů: 5
Přílohy: 2/19

Zápis
z VII. instrukčně metodického zaměstnání styčných důstojníků (koordinátorů) HZS ČR
předurčených pro zapojování do mezinárodních záchranných operací

Termín: 10. února 2012 od 10.00 hod..
Místo: MV-GŘ HZS ČR, Kloknerova 26, Praha a Letiště Ruzyně
Účast: viz přiložená prezenční listina

Zápis z jednání a jeho výsledky:

Jednání zahájil plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška, ředitel odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR a seznámil všechny zúčastněné s programem IMZ.

Čas	Téma	Zajistí
9.00	Zahájení	plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška
9.00 – 11:00	Zkušenosti z činnosti EU CP týmu v Japonsku po zemětřesení v březnu 2011, doporučení do činnosti styčných důstojníků	plk. Ing. Vladimír Vlček, PhD.
11:00 – 12:30	Přehled humanitární pomoci za rok 2011 a výhled na rok 2012 Informace pro styčné důstojníky o cvičeních, kurzech, databázi styčných důstojníků apod.	plk. Ing. Luděk Prudil pplk. Ing. Lenka Rašovská,
12:30 – 13:00	Oběd	
13:30 – 16:00	Prohlídka prostor odbavení a nakládky materiální či záchranné humanitární pomoci	Letiště Ruzyně
16:30	Ukončení	

V první části dopoledního bloku vystoupil plk. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D, náměstek ředitele HZS Moravskoslezského kraje. Cílem jeho přednášky bylo seznámit účastníky se zkušenostmi z činnosti týmu civilní ochrany EU (dále jen „EU CPT“) v Japonsku po zemětřesení v březnu 2011, jehož činnost v Japonsku řídil. Poznatky z jeho mise v Japonsku lze shrnout do následujících bodů:

- Systém nominace členů EU CPT: nutno zvážit vlastní nasazení (zdravotní stav, rodinné záležitosti apod.), protože rozhodnutí o nominaci již nelze vzít zpět. Složení EU CPT určuje Monitorovací a informační centrum EU (dále jen „MIC“). Je tedy nutné jednoznačně definovat souhlas, že je styčný důstojník schopen nasazení v rámci EU CPT bez dalších podmínek nebo ne;

- Po nominaci do EU CPT, kterou provede OPIS MV-GŘ HSZ ČR nastává časová prodleva cca 6 – 12 hodin, které je nutno aktivně využít pro sběr informací o situaci, kontaktů, dat, map (např. při misi v Tádžikistánu nebyly dostupné mapy), pozor na citlivé informace, kterými mohou mapy být;
- Příprava předem je nezbytností – očkování;
- Prvním problémem při misi v Japonsku byla neznalost situace na místě. Proto byl zvláště důležitý sběr informací i na místě, využít veškeré kontakty, které jsou k dispozici, i osobní kontakty z kurzů Mechanismu, na redaktory ČRo apod. Tehdy ani japonská vláda nebyla schopná poskytnout jakékoliv informace;
- Znalost kulturního povědomí: Japonsko je historicky uzavřenou zemí, řešící si pomoc samostatně. Od 2. světové války Japonsko nežádalo o pomoc, ani po zemětřesení v Kóbe v roce 1995. Japonsko nemělo tudíž nastaven systém pro příjem zahraniční humanitární pomoci;
- Japonsku nabídlo pomoc 131 států, z toho 33 nevládních organizací. Japonsko akceptovalo pomoc pouze od 17 států. Zde proběhla i tragická reprezentace české nevládní organizace Hand for Help (tzv. katastrofická turistika) a další působení této nevládní organizace je řešena na úrovni Ministerstva zahraničních věcí;
- Před odjezdem do Japonska bylo nutno řešit osobní ochranné prostředky do radioaktivního prostředí (nakonec přeprava OOP pro EU CPT pozemní cestou do Bruselu), dále zdravotní prohlídky a cestovní pojištění. Některým státům se nepodařilo pojistit své odborníky do podmínek v Japonsku, proto nakonec 2 vybraní členové EU CPT nemohli odcestovat. MV-GŘ HSZ ČR plk. Vlčka pojistilo u smluvní pojišťovny a sjednalo výjimku z výluk cestovního pojištění;
- Problémem bylo, že MIC neposkytuje kontakty na členy týmu (pokud nemáte privátní kontakty, s týmem se setkáte až na meetingu v Bruselu);
- EU CPT byl složen z 15 členů + dánský tým technické podpory (tzv. TAST). Výhodou byl styčný důstojník MIC, kterým byl Čech pan Antonín Petr;
- Na místě bylo problematická situace s tlumočníky;
- Přeprava týmu proběhla komerčním letem včetně technického vybavení, což bylo pro přežití celého týmu 1.000 kg, jehož přeprava nakonec stála EU 10.000 euro za nadváhu;
- Důležitá byla i podpora týmu na místě, podpora dánské ambasády, která po přiletu zajistila nákladní automobil pro přepravu týmu. Tyto záležitosti je jinak nutné zajistit na místě (pronájem auta, řidiče, hotel atd.);
- Mandát týmu bylo informovat MIC a delegaci Evropské komise, jednat s japonským Ministerstvem zahraničních věcí, velvyslanectvími členských států EU, místní EU ambasádou a dalšími partnery pro zajištění příjmu humanitární pomoci v místě;
- Mít na paměti, že EU stanovuje denní limit ceny za ubytování. V případě překročení je nutno mít schválení od MIC;
- V Japonsku byl přítomen i UNDAC tým, ten však mohl plnit pouze roli informačního managementu, ne koordinační úlohu, jak tomu bývá ve většině případů při velkých katastrofách;
- Na místě následovala jednání s japonským Ministerstvem zahraničních věcí, přidělen japonský průvodce, vyjasněn mandát (zajistit příjem humanitární pomoci od členských států EU v Japonsku);

- Příjem humanitární pomoci byl zprostředkován až prostřednictvím japonské obchodní komory, která poskytla kontakt na jednu z postižených prefektur, a poté mohlo dojít k předání humanitární pomoci EU;
- Častá situace na misích – EU CPT jsou rukojmími politiky, pomoc není žádána, ale je politicky dojednána jako např. maďarská dodávka potravin, které byly dostupné bez problémů na místě (Maďarsko mělo v té době předsednictví v Radě EU);
- Pozor také na kvalitu některého materiálu humanitární pomoci (např. deky s nápisem USSR z roku 1984 jsou spíše ostudou). Každý materiál by měl být doplněn návody v místním jazyce, zajistit překlady apod.;
- Problém činila radiologická situace, nebyly informace, bylo nutno neustále monitorovat situaci, osobní dozimetry. Osvědčil se přístroj URAD. Paradoxně největší obdržená dávka radioaktivity byla během letů. V Tokiu bylo přirozené radioaktivní prostředí podobné jako v Evropě;
- Obnova v Japonsku se vyznačovala obrovským nasazením Japonců. Neprobíhala žádná panika, evakuační centra fungovala bez problémů a v klidu. Za týden byla obnovena základní dálnice i železnice;
- Poznatky pro budoucí využití:
 - o Briefingy v Bruselu před odjezdem jsou velmi důležité, zejména bezpečnostní informace;
 - o Jednalo se o plně autonomní misi, vše bylo nutno konzultovat s MIC, nebyl specifikován rozpočet mise – doporučení pro MIC poskytovat členům týmu mobily s kartami;
 - o Perfektní byla spolupráce s delegací EU, s ambasádami EU (dánskou, francouzskou, českou, maďarskou)
 - o Klíčovou roli hrálo Japonské Ministerstvo zahraničních věcí;
 - o Komplikovaná byla situace s japonskými překladateli;
 - o Nelehká spolupráce s nevládními organizacemi;
 - o Kladná spolupráce s logistickými firmami (Lufthansa, K&N) a další;
- Doporučení daná MIC po skončení mise:
 - o Poskytnutí minimálně pro velitele a zástupce velitele a styčného důstojníka mobilů;
 - o MIC by měl určit a zajistit osobní ochranné prostředky, stejně tak viditelnost týmu;
 - o Důležitá je role státu EU majícího předsednictví v Radě EU;

V druhé části dopoledního bloku vystoupil plk. Ing. Luděk Prudil, ředitel odboru operačního řízení MV-generálního ředitelství HZS ČR a informoval o humanitární pomoci jak v roce 2011, tak i o výhledu na rok 2012. V roce 2011 byly na humanitární pomoc ČR do zahraničí vyčleněny prostředky ve výši 73 mil. Kč. Záchranářskou a materiální humanitární pomoc do zahraničí Česká republika v průběhu roku 2011 nerealizovala, protože její poskytnutí by vzhledem ke vzdálenosti nebylo efektivní nebo ČR nedisponovala požadovanými komoditami. Plk. Ing. Vladimír Vlček, PhD. byl vyslán jako velitel koordinačního

a vyhodnocovacího týmu Monitorovacího a informačního centra EU. Tým v postižené oblasti analyzoval požadavky postižené země a koordinoval materiální humanitární pomoc EU

V letošním roce je stanoven rozpočet na humanitární pomoc ve výši 73 mil. Kč. Novinkou jsou některé operace prováděné napřímo a hrazené z rozpočtu Ministerstva zahraničních věcí, připravované mise v Moldávii a v Afghánistánu.

Přehled finančních prostředků vyčleněných na poskytování HP:

- 2002 31 mil. Kč
- 2003 40 mil. Kč
- 2004 52 mil. Kč
- 2005 58 mil. Kč
- 2006 80 mil. Kč
- 2007 70 mil. Kč
- 2008 75 mil. Kč
- 2009 85 mil. Kč
- 2010 89,35 mil. Kč
- 2011 73 mil. Kč
- 2012 73. mil. Kč

Systém rozhodování o humanitární pomoci probíhá dle následujícího schématu:

Teritorium a typ pomoci	O poskytnutí pomoci rozhoduje	Financování	Realizace
Státy EU a EHP záchranná, materiální, vyslání odborníků (<i>Nepředpokládá se finanční pomoc a „projekty“</i>)	MV v dohodě s MZV	Z položky na HP v rozpočtu MZV (po rozdělení rozpočtu z položky rozpočtu MV)	Dle IZS (MV ve spolupráci s MZV a případně dalšími subjekty).
Státy mimo EU a EHP záchranná (<i>neodkladná pomoc</i>)	MZV v dohodě s MV	Z položky na HP v rozpočtu MZV	Dle IZS (MV ve spolupráci s MZV a případně dalšími subjekty).
Státy mimo EU a EHP materiální (<i>neodkladná pomoc</i>)	MZV v dohodě s MV	Z položky na HP v rozpočtu MZV	Při dopravě z ČR dle IZS (MV, SSHR a MZV, případně ve spolupráci s dalšími subjekty). Při zakoupení pomoci v místě katastrofy řeší MZV samostatně.
Státy mimo EU a EHP vyslání odborníků (<i>neodkladná pomoc</i>)	MZV v dohodě s MV	Z položky na HP v rozpočtu MZV	Zpravidla dle IZS (MV a MZV, případně ve spolupráci s dalšími subjekty).
Státy mimo EU a EHP finanční	MZV	Z položky na HP v rozpočtu MZV	MZV
Státy mimo EU a EHP Ostatní pomoc (<i>projekty, následná pomoc apod.</i>)	MZV	Z položky na HP v rozpočtu MZV	MZV zpravidla s nevládními organizacemi.

Na závěr dopoledního bloku informovala pplk. Ing. Lenka Rašovská, oddělení IZS MV-generálního ředitelství HZS ČR o stavu databáze styčných důstojníků HZS ČR, modulech civilní ochrany, které se rozhodla Česká republika nabízet prostřednictvím EU na mezinárodní záchranné operace, systému vzdělávání a odborné přípravy v mezinárodních kurzech a cvičení, a shrnutím aktivit za rok 2011, mezi něž patřilo cvičení MODEX.EU, cvičení EU CARPATHEX 2011 a cvičení MERIDIEM 2011. Více viz přiložená prezentace.

V odpoledních hodinách se účastníci IMZ přesunuli autobusem HZS hl. m. Prahy na Letiště Ruzyně, kde proběhla ve spolupráci se zaměstnanci společnosti Skyport a Letiště Praha prohlídka prostorů přípravy materiálu pro nakládku do letadel, dále prohlídka třídiřny zavazadel na závěr účastníci IMZ navštívili požární stanici HZS Letiště Praha.

IMZ byl ukončen návratem na MV-generální ředitelství HZS ČR na Kloknerově ulici v 17.30 hod.

Zpracovala: pplk. Ing. Lenka Rašovská